

POLŞA Respublikası

Kiçik və Orta Biznes

Mühitinin Təhlili

Arayış beynəlxalq təcrübənin tətbiqi imkanlarının araşdırılması məqsədilə beynəlxalq təşkilatlarla, xarici dövlətlərin aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə və investorlarla əməkdaşlıq etmək, xarici dövlətlərin müvafiq təcrübəsini öyrənmək məqsədilə hazırlanmışdır.

Mündəricat

1. Arayışın məqsədi.....	3
2. Polşa iqtisadiyyatına baxış.....	3
2.1 Azərbaycan-Polşa iqtisadi-ticarət əlaqələri.....	5
3. Polşa Respublikasında KOB anlayışı.....	6
4. KOB-lara dəstək mexanizmləri.....	7
4.1. “Startup Market”.....	7
4.2. “Şərqi Polşada Startapların inkişafı” dəstək mexanizmi.....	8
4.3. “Polşa mükafatı” dəstək mexanizmi.....	9
4.4. KOB-lar tərəfindən innovasiyaların tətbiqinə dair dəstək mexanizmi.....	10
4.5. “Go to Brand” dəstək mexanizmi.....	11
4.6. “İnnovasiya Vouçeri” dəstək mexanizmi.....	12
4.7. “Scale Up” dəstək mexanizmi.....	12
4.8. “Biznes Mələkləri” layihəsi.....	13
4.9. Sektoral Səriştəlilik Şuraları.....	14
4.10. KOB-lar tərəfindən şəbəkə məhsullarının inkişaf etdirilməsi.....	15
4.11. Dizayn Audit dəstəyi.....	16
4.12. KOB-ların beynəlmiləşdirilməsinə dəstək mexanizmi.....	17
5. Yekun: Təhlil və təkliflər.....	18
6. Mənbə.....	19

1. Arayışın məqsədi

Arayış Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin Nizamnaməsinin 3.1.57-ci bəndinin (beynəlxalq təcrübənin tətbiqi imkanlarının araşdırılması məqsədilə beynəlxalq təşkilatlarla, xarici dövlətlərin aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) ilə və investorlarla əməkdaşlıq etmək, xarici dövlətlərin müvafiq təcrübəsini öyrənmək) icrası ilə əlaqədar Agentliyin Biznesə xidmətlər departamenti tərəfindən hazırlanmışdır.

Arayış Polşa iqtisadiyyatına ümumi baxışı, mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin (bundan sonra - KOB-lar) Polşa iqtisadiyyatındakı yeri, rolu və inkişafını özündə ehtiva etməklə Polşanın KOB-ların inkişafı istiqamətində təcrübəsini, həyata keçirilən dəstəklərin öyrənilməsi məqsədi ilə hazırlanmışdır.

Sözügedən Arayışın birinci hissəsində Polşanın əsas makroiqtisadi göstəriciləri, Azərbaycan və Polşa arasındakı iqtisadi-ticari əlaqələr təhlil edilmiş, ikinci hissəsində isə Polşa iqtisadiyyatında KOB-ların yeri və rolu, kateqoriyaları təhlil olunmuşdur. Arayışın üçüncü hissəsində Polşa iqtisadiyyatında KOB-ların inkişafı üçün nəzərdə tutulan planlar və dəstək mexanizmləri haqqında məlumatlara, sonuncu hissədə isə göstərilən dəstək mexanizmləri və məlumatlar əsasında nəticələrə yer verilmişdir.

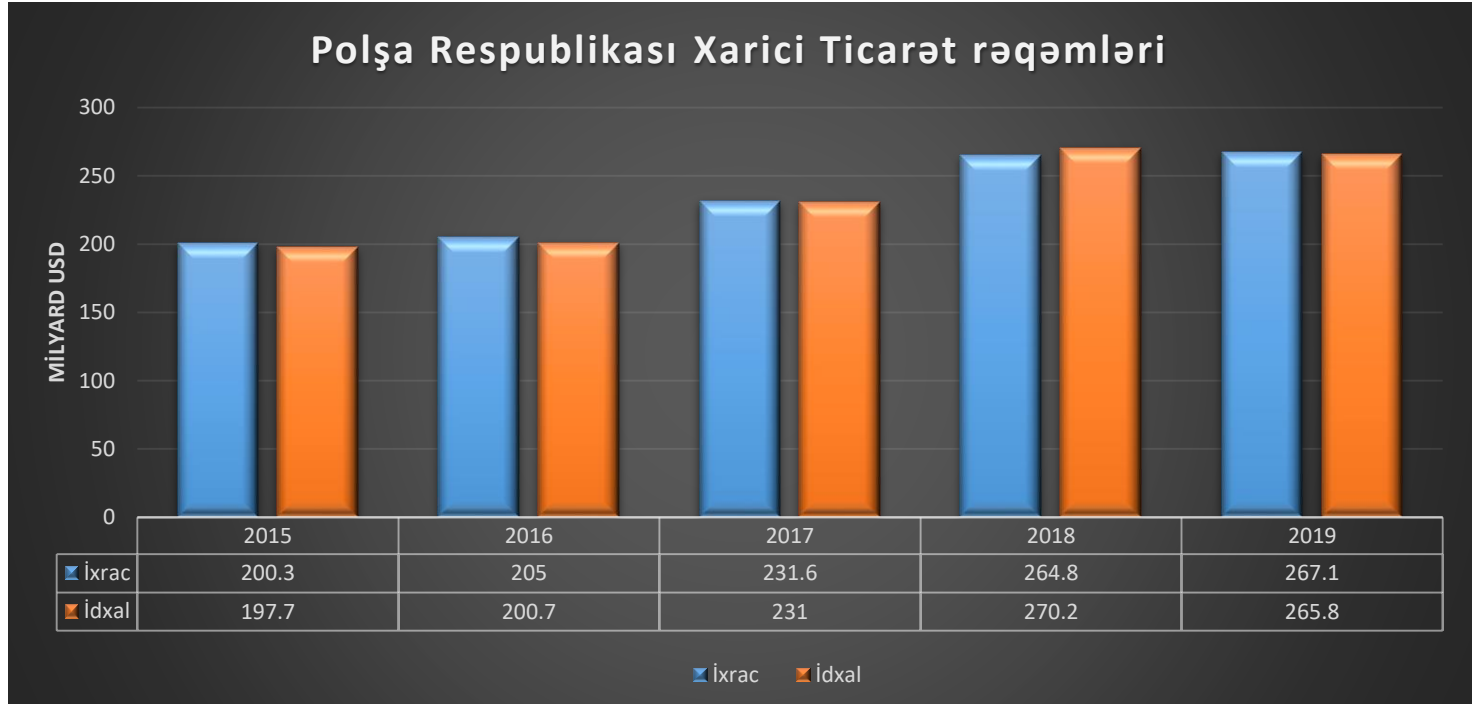
2. Polşa iqtisadiyyatına baxış

Polşa Avropa İttifaqının üzvü olan Mərkəzi Avropa ölkəsidir. Avropa İttifaqına 2004-cü ildə qatılan Polşa Respublikası, 2019-cü ildə ÜDM-inə (595.862 milyard ABŞ dolları) görə dünyanın 21-ci (<https://data.worldbank.org/>), İqtisadi Mürəkkəbli İndeksinə (ECI) görə isə dünyada ən mürəkkəb 27-ci iqtisadiyyata (<https://atlas.cid.harvard.edu/rankings>) sahib ölkə olmuşdur. Bununla yanaşı Avropa İttifaqı içərisində 6-cı ən böyük iqtisadiyyat olan Polşa Respublikasında məşğul əhəlinin 58%-i xidmət sektorunda, 32%-i sənaye və istehsalat sektorunda, qalan 10%-i isə kənd təsərrüfatında çalışır (<https://www.statista.com/>). Polşa AB-nin vahid bazarının üzvü olmasına baxmayaraq, ölkə Avronu qanuni vasitə kimi qəbul etməyib və öz valyutasını pul vahidi olaraq saxlayır.

Bundan əlavə, ölkə yeraltı sərvətlərlə zəngin olub, Yuxarı və Aşağı Sileziyabölgəsində - daş kömür, ölkənin cənub-şərqində kükürd, Katowice bölgəsində isə sink və qurğuşun yataqları mövcuddur. Neft və dəmir ehtiyaclarını xarici ölkələrdən təmin edən Polşa inkişaf etmiş bir sənaye ölkəsidir.

Ticarət rəqəmlərinə baxdığımız zaman 2019-cu ildə Polşa Respublikasının ixracatı 267.1 milyard dollar, idxalatı isə 265.8 milyard dollar olmuş və nəticədə 1,3 milyard dollar müsbət ticarət saldosu müşahidə edilmişdir. Polşa ticarət partnyoru olaraq ən çox

Almaniyaya (68.4 milyard \$), Çexiyaya (15.4 milyard \$) və Birləşmiş Krallığa (15.3 milyard \$) məhsul ixrac edir və idxal olaraq daha çox Almaniya (69.6 milyard \$), Çin (26.9 milyar \$) və İtaliya (14.9 milyard \$) kimi ölkələrdən məhsul idxal edir.

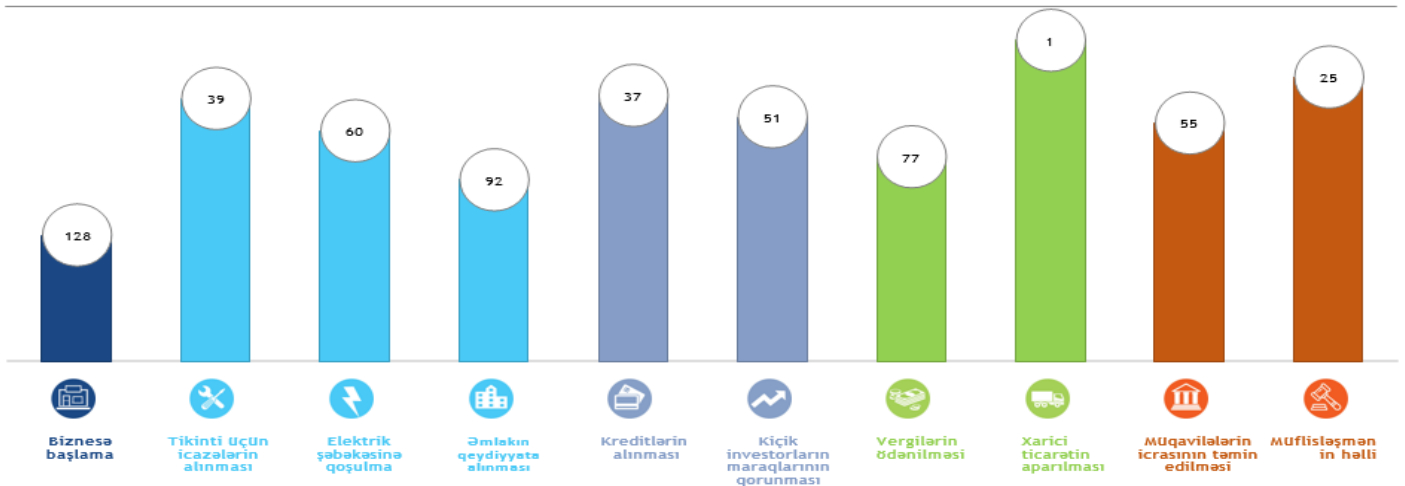

Mənbə: <https://stat.gov.pl/>

Beynəlxalq arenada özünə məxsus yer tutmuş “Doing Business” hesabatının 2020-ci il göstəricilərinə görə Polşa Respublikası aşağıdakı reytingə və yekun bala nail olmuşdur.

“Doing Business” başlıqlar üzrə reyting cədvəli - Poland

Mənbə: www.doingbusiness.org/en/

2.1. Azərbaycan Polşa iqtisadi-ticarət əlaqələri

Azərbaycan və Polşa Respublikaları arasındakı ticarət-iqtisadi əlaqələrə nəzər saldıqda, hər iki ölkə arasında müsbət və inkişaf edən iqtisadi əlaqələrin mövcud olduğunu qeyd etmək mümkündür. Polşa Respublikası Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini 27 dekabr 1991-ci ildə tanımışdır. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 21 fevral 1992-ci ildə qurulmuşdur. Azərbaycan–Polşa münasibətləri hər iki ölkənin rəhbərliyi tərəfindən strateji tərəfdaşlıq münasibətləri kimi qiymətləndirilir. Əlaqələrin yüksək səviyyəsinin göstəriciləri kimi, Prezidentlər, Baş nazirlər, Parlamentlərin Sədrləri və Xarici İşlər nazirləri səviyyəsində çoxsaylı qarşılıqlı səfərləri qeyd etmək olar. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Polşaya rəsmi səfəri çərçivəsində 27 iyun 2017-ci il tarixində Varşavada “Azərbaycan Respublikası ilə Polşa Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq və iqtisadi əməkdaşlığa dair yol xəritəsi haqqında Birgə Bəyannamə”nin imzalanması ikitərəfli münasibətlərdə mühüm hadisə olmuşdur.

**Azərbaycan Respublikası ilə Polşa Respublikası arasında ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları)**

İllər	İxrac	İdxal	Ticarət dövriyyəsi
2014	16,3	62,3	78,6
2015	6,5	90,7	97,2
2016	4,8	70,1	74,9
2017	8,7	69,1	77,8
2018	7,9	96,1	104
2019	3,9	91,6	95

İxracda əsas məhsullar: Propilen, meyvə şirələri və tərəvəz, fındıq, kerosin, tikinti materialları.

İdxalda əsas məhsullar: Dizel mühərrikləri, dərman, qənnadı məhsullar, gigiyenik məhsullar, sənaye və tikinti avadanlıqları.

Mənbə: <https://www.mfa.gov.az/>

3. Polşa Respublikasında KOB anlayışı

1990-cı illərin əvvəllərində Leszek Balcerowicz tərəfindən başlatılan “şok terapiya” proqramı, ölkəyə sosialist tərzli planlı iqtisadiyyatı sürətlə bazar iqtisadiyyatına çevirməyə imkan verdi. Digər post-kommunist ölkələrində olduğu kimi, Polşada da sosial və iqtisadi standartlarda geriləmə yaşanır, lakin 1995-ci ilə qədər sürətli inkişaf tempi sayəsində 1989-cu ildən öncəki ÜDM səviyyəsinə çatan ilk post-kommunist ölkə olmuşdur.

Polşa Respublikasında KOB subyektləri aşağıdakı meyarlar üzrə müvafiq kateqoriyalara bölünür.

Sahibkarlıq subyektlərinin ölçüsünə görə kateqoriyalar	İşçilərinin orta siyahı sayı (nəfər)	İllik dövriyyə
Mikro sahibkarlıq subyekti	<10	≤2 milyon avro
Kiçik sahibkarlıq subyekti	<50	≤10 milyon avro
Orta sahibkarlıq subyekti	<250	≤50 milyon avro

KOB subyektlərinin ümumi təsviri və təhlilinə baxdığımız zaman görürük ki, Mikro sahibkarlıq Polşa iqtisadiyyatında əsas yeri tutmaqdadır. Belə ki, 2018-ci ildə KOB subyektlərinin 96.1%-i Mikro sahibkarlardan təşkil olunduğu halda Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri müvafiq olaraq 2.9% və 0.8% paya sahib olmuşdurlar. İri sahibkarlıq subyektləri isə cəmi 3400 ədəd olub 0.2% paya sahib olmuşdur.

Kateqoriya	Cəmi	Sahibkarlıq subyektləri	Mikro	Kiçik	Orta	İri
Sahibkarlıq subyektlərinin ümumi sayı	1 732 623	1 729 223	1 664 944	49 890	14 389	3 400
Pay (%)	100.0	99.8	96.1	2.9	0.8	0.2
Məşğulluğa cəlb edilən işçi qüvvəsi	9,131,621	6,125,825	3,510,745	1,072,123	1,542,957	3,005,796
Pay (%)	100.0	67.1	38.4	11.7	16.9	32.9
Əlavə dəyər (milyard avro)	225.9	119.5	44.2	29.4	45.8	106.4
Pay (%)	100.0	52.9	19.6	13	20.3	47.1

Mənbə: European commission: 2019 SBA Fact Sheet

4. Dəstək mexanizmləri

4.1. “Startup Market” dəstək mexanizmi

Layihənin mahiyyəti və məqsədi: Yeni təşəbbüskarların potensialını orta və iri müəssisələrin infrastrukturuna və təcrübəsinə ilə birləşdirməkdir. Bu layihə ilə ən az 400 startapın innovativ məhsullarını korporativ tərəfdaşlar ilə əməkdaşlıq edərək sınaqdan keçirməyə imkan verəcək səviyyəyə çatdırmaq fürsətindən yararlanması gözlənilir. Dəstək proqramının iştirakçısı olan startaplar əməkdaşlıq edəcəkləri müəssisələrin təcrübəsinə, infrastrukturuna və satış kanallarına çıxış imkanı əldə edəcəklər. Proqramın əsas məqsədi startapların bazara məhsul (xidmət) çıxarmaları və mühüm tərəfdaşlıq müqavilələri imzalamaları, o cümlədən startapların ekosistemdə davamlılıq və inkişaf etmə qabiliyyətini artırmaqdır.

Maliyyə dəstəyinin məbləği: 250.000 PLN-ə qədər (55 480 Avro)

Maliyyə dəstəyinin növü: Qrant

Maliyyələşdirilən sahə və fəaliyyətlər:

- Biznes eksperimentləri aparmaq, məhsul və texnologiyaların sınaqdan keçirilməsi;
- İri müəssisələr və ya onların ekosisteminin üzvləri ilə əməkdaşlıq etməklə pilot layihələrin həyata keçirilməsi;
- Mentorluq və konsaltinq xidmətləri;
- Ekspertlərin cəlb olunması və onlarla iş fəaliyyətləri (müxtəlif texnoloji ekspertiza sahələrində, habelə hüquq və ya biznes sahəsində);
- Təlim kurslarında və seminarlarda iştirak;
- İri və orta sahibkarlıq subyektləri ilə (onların texnologiyaları və məhsullarının potensial alıcıları) Startapları birləşdirən şəbəkə fəaliyyətləri;
- Tədqiqat infrastrukturuna çıxış;
- Əqli mülkiyyətin təhlili, IP qorunması ilə bağlı məsləhətləşmələr.

Dəstəkdən yararlanmaq istəyən sahibkarlıq subyektləri üçün meyarlar:

- Polşa Respublikasında fəaliyyət göstərən hüquqi şəxs olmalıdır.
- Mikro və ya kiçik sahibkarlıq subyektinə aid olmalıdır.
- Proqram operatoru ilə şəxsi münasibətləri yaxud təsisçi payı əlaqəsi olmamalıdır.
- Şirkət kimi qeydiyyatdan alındıqdan sonra 5 ilə qədər fond birjasında siyahıya alınmamış, mənfəətinə görə dividend ödəməmiş, birləşmə yolu ilə formalaşmamış olmalıdır.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.2. “Şərqi Polşada Startapların inkişafı” dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Dəstək mexanizminin məqsədi Şərqi Polşada startapların inkişafı, startap platformaları üçün müsabiqə çərçivəsində layihələrini uğurla başa vurmuş, məhsulunu yerli və ya xarici bazarlara təqdim etmək və satışlarını artırmaq istəyən startap şirkətlərinin və layihələrinin maliyyələşdirilməsidir.

Dəstək növü: Qrant

Dəstəyin məbləği: Maksimum 1.000.000 PLN (222.066 Avro)

➤ Layihənin maliyyə baxımından ən az 15%-lik hissəsi Ərizəçi tərəfindən qarşılanmalıdır.

Əhatə dairəsi: Şərqi Polşa bölgəsində fəaliyyət göstərən mikro və kiçik sahibkarlıq subyektləri.

Qrant ayrılan fəaliyyətlər:

- Biznes modelinin inkişafı ilə bağlı məsləhət və ekspert xidmətlərinin alınması;
- Layihə boyunca işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi;
- Əsas vəsaitlərin, xammalın və ya materialların, habelə qeyri-maddi aktivlərin alınması;
- Beynəlxalq bazar daxil olmaqla bazar segmentinin genişləndirilməsinə yönəlmiş təbliğat və marketing daxil olmaqla fəaliyyətlərin təşkili və həyata keçirilməsi.

Qrant layihəsinin subyektləri: Mikro və kiçik müəssisələr

- Birləşmə yolu ilə formalaşmamış olmalıdırlar;
- Son 5 il ərzində fond birjasında siyahıya alınmamış olmalıdırlar;
- Başqa bir şirkətin aktivlərini mənimsəməmiş olmalıdırlar;
- “Ticarət Şirkətləri” Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq kapital şirkəti şəklində fəaliyyət göstərməlidirlər.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.3. "Polşa mükafatı" dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Polşa Mükafatı dəstək mexanizmi, xarici startapçıları Polşada fəaliyyətə başlamağa dəvət edən bir proqramdır. Məqsəd Polşada startap ekosisteminə xarici texnologiya və iş mədəniyyətini effektiv şəkildə cəlb etmək və mənimsəməkdir. Proqram xarici sahibkarların Polşada fəaliyyət göstərməyə hazırlanmasına və onların daha da inkişaf etməsinə xüsusi önəm verir.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək məbləği: 66000 Avroya qədər

"Polşa Mükafatı" dəstək proqramının aşağıdakı faydaları mövcuddur:

- 66000 Avroya qədər qrant şəklində göstərilən maliyyə dəstəyi;
- "Yumşaq eniş" prinsipi əsasında bank işləri, məskunlaşma, rəsmi məsələlərin həllində köməklik;
- Fərdi inkişaf və sürətləndirmə planı;
- Hüquq, konsaltinq, dizayn və mentorluq xidmətləri.

Polşa mükafatı dəstək proqramı iki mərhələdən ibarətdir:

"Polşa Mükafatı" dəstək proqramı

1-ci mərhələ	2-ci mərhələ
"Yumşaq eniş" prinsipinin həyata keçirilməsi	Biznes partnyoru ilə əməkdaşlıq yaratmış sahibkarlar üçün nəzərdə tutulur.
Startapın Polşada işə başlamağına hazır olmasını təmin etmək.	Startapın sürətləndirmə (Acceleration) proqramına daxil edilməsi - Sürətləndirmə proqramına ərizəçinin layihəsinin qəbul edilməsi, sınaqdan keçirilməsi və pilot layihə kimi tətbiqini nəzərdə tutmaqla yanaşı investorlardan sərmayə və maliyyənin cəlb edilməsini (toplanmasını) özündə ehtiva edən sürətləndirmə planıdır.
<ul style="list-style-type: none">• Komanda qurma,• İş bacarığının artırılması,• Yerli biznes əlaqələrinin qurulması,• Müştəri potensialı və məhsulun inkişafı,• Biznes əməkdaşlığına təşviq və uyğunlaşma,• Investorların cəlb edilməsi.	Sürətləndirmə sonrası mərhələ (Post-acceleration) - Sürətləndirmə proqramının nəticələrini maksimum dərəcədə artırmağa yönəlmiş fəaliyyətlər və xidmətləri özündə ehtiva edir.
➤ Birinci mərhələ çərçivəsində göstərilən maliyyə dəstəyi 11000 Avroya qədər olub 3 ay müddətdə icra edilməlidir.	İkinci mərhələ çərçivəsində göstərilən maliyyə dəstəyi 55000 Avroya qədər olub 6 ilə 10 ay arası müddətdə icra edilməlidir.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.4. KOB-lar tərəfindən innovasiyaların tətbiqinə dair dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Əsasən tədqiqat inkişaf işlərinin nəticələri ilə bağlı şirkətlərdə innovativ məhsulların istehsalının və ya innovativ texnoloji proseslərin həyata keçirilməsinin maliyyələşdirilməsi.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək verilən kateqoriya: Mikro, Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri

Dəstək miqdarı: 20,000,000 PLN-ə qədər (4450597 Avro)

➤ Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı minimum 30% olmalıdır;

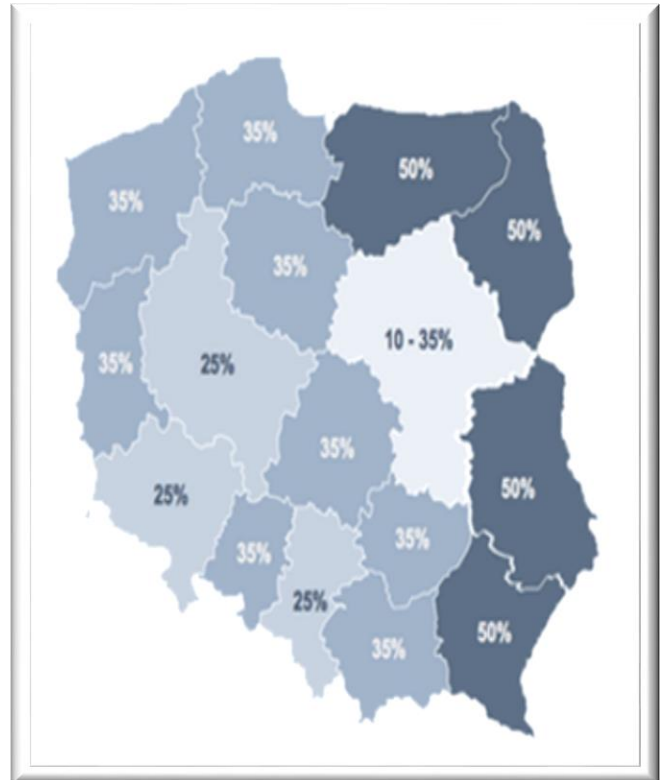
➤ Layihənin ümumi maliyyəti 1.000.000 PLN-dən (222529 Avro) az olmamaqla yanaşı 50.000.000 Avronu keçməməlidir.

Qrantı nəyə ayırmaq olar?

- Əsas vəsaitlərin - maşın və cihazların, texnologiyaların alınması və ya istehsalı;
- Daşınmaz əmlakın alınması;
- İş və tikinti materiallarının alınması;
- Patent, lisenziya, əqli mülkiyyət hüquqları kimi qeyri-maddi aktivlərin alınması;
- Məsləhət xidmətlərinin alınması;
- Əvvəlcədən ödəniş üçün təminatın yaradılması və saxlanması maliyyələşdirilməsi.

Qrant layihəsinin verilməsində differensiallıqlar:

Verilən qrantın məbləği şirkətin aid olduğu sahibkarlıq kateqoriyasından və layihənin həyata keçirildiyi bölgələrə görə dəyişiklik göstərir. Belə ki, Mikro və Kiçik sahibkarlıq subyektləri üçün ayrılan qrant layihələrinə 20% bonusun nəzərdə tutulduğu halda Orta sahibkarlıq subyektləri üçün bu bonus 10% təşkil edir. Bundan əlavə göstərilən xəritəyə əsasən təqdim edilən qrantlar bölgələr üzrə differensial qaydada ödənilir.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.5. “Go to Brand” dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Məhsul brendlərinin xarici bazarlarda tanıtılması üçün maliyyə yardımını nəzərdə tutan dəstək mexanizmidir.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək verilən kateqoriya: Mikro, Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri

Dəstək miqdarı: 425.670 PLN-ə qədər (94715 Avro)

➤ Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı minimum 15% olmalıdır

➤ Layihənin ümumi maliyyəti 1.000.000 PLN-dən (222529 Avro) çox olmamalıdır.

Qrantı nəyə ayırmaq olar:

➤ Yarmarkalarda, sərgilərdə və ya xarici konfranslarda iştirak etmək həmçinin əlavə təqdimat fəaliyyətləri üçün;

➤ Şirkətin xaricdə necə təqdim ediləcəyinin öyrədilməsi üçün məsləhət xidməti xərclərini maliyyələşdirmək üçün.

Qrant kimlər üçün nəzərdə tutulmuşdur:

Aşağıdakı fəaliyyət sahələri üzrə fəaliyyət göstərən Mikro, Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri üçün:

- Biotexnologiya və əczaçılıq;
- Binaların tikintisi;
- Avtomobil və aviasiya hissələri;
- Maşınlar və cihazlar;
- Polşa modası;
- İnformasiya Texnologiyaları;
- Yaxtalar;
- Polşa yeməkləri;
- Tibbi avadanlıq;
- Kosmetika sənayesi;
- Mebel;
- Səhiyyə xidmətləri.

4.6. “İnnovasiya vouçeri” dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Tədqiqat mərkəzlərindən tədqiqat və inkişaf ilə bağlı xidmətlərin satın alınmasının maliyyələşdirilməsi.

Məqsədi: KOB-lar üçün İnnovasiya Vauçeri müsabiqəsinin birinci mərhələsinin məqsədi sahibkarlıq subyekti üçün tədqiqat və elmi bölmələr tərəfindən hazırlanmış Tədqiqat-İnkişaf xidmətlərinin satın alınmasını maliyyələşdirməkdir. Dəstək proqramının şirkətlər və tədqiqat institutları arasında əməkdaşlığın inkişafına təkan verməsi gözlənilir.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək verilən kateqoriya: Müvafiq reyesterdə qeydiyyatda alınmış və Polşa Respublikasının ərazisində fəaliyyət göstərən Mikro, Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri

Dəstək miqdarı: 340.000 PLN-ə qədər (75344 Avro)

- Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı minimum 15% olmalıdır
- Layihənin ümumi maliyyəti 400000 PLN-dən (88640 Avro) çox olmamalıdır.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.7. “Scale Up” dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Startaplar üçün ekspert və maliyyə dəstəyi eyni zamanda iri müəssisələrlə, o cümlədən dövlət şirkətləri ilə əlaqə yaradılmasına dəstək verilməsi.

Göstərilən dəstəklər:

- Ekspert və maliyyə dəstəyi;
- Bilik və təcrübələrin paylaşılması;
- Biznes əlaqələrinin formalaşmasına dəstək;
- İri sahibkarlıq subyektlərinin texniki resuslarına çıxış əldə etmək imkanı.

Dəstək verilən kateqoriya: Akselerasiya proqramlarından birinin meyarlarına cavab verən yeni qurulmuş, innovasiya yönümlü şirkətlər.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.8. “Biznes Mələkləri” dəstək mexanizmi

Biznes Mələkləri layihəsi Avropa İttifaqında qadınları əsas alan və üç fəaliyyət bloku ətrafında qurulmuş layihədir.

• **Məlumatlılığın artırılması və ünsiyyət fəaliyyətləri:** Mövcud və yeni “Qadın Biznes Mələkləri” şəbəkələri, düşüncə sistemlərində dəyişiklik meydana gətirəcək, maliyyələşmə imkanları barədə mövcud məlumatsızlığı aradan qaldıracaq fəaliyyətləri əhatə edir.

• **Təlim və mentorluq fəaliyyətləri:** Təcrübəsi olmayan və yeni başlayan qadınların praktiki təlimlər vasitəsilə biznes mühitinə hazırlanması həmçinin müvafiq iş strategiyalarının öyrədilməsinə köməklik göstərilməsini əhatə edir.

• **İcma quruculuğu, uyğunlaşdırma və şəbəkə fəaliyyətləri:** Qadın sahibkarların istər ölkə daxili, istərsə də sərhəddən kənar Qadın sahibkarlığı klubları, assosiasiyaları arasında əlaqələri gücləndirmək, davamlı və dayanıqlı şəbəkələrin quruculuğunu təmin etmək.

Layihənin məqsədi:

- Avropada, xüsusilə də qadın sahibkarlığının az inkişaf etdiyi ölkələrdə qadınların qarşılaşdıqları maneələri və çətinlikləri daha yaxşı anlamaq;
- “Qadın Biznes Mələkləri” layihəsinin çeşidliliyini artırmaq və bu layihədən faydalanan sektorların sayını artırmaq;
- Qadın sahibkarlar tərəfindən investisiyaya hazır hala gətirilmiş layihələrin sayını artırmaq;
- Şəbəkə, cəmiyyət qurmaq və “Biznes Mələkləri” şəbəkələrinin / assosiasiyalarının / klublarının yaranması üçün əlverişli və davamlı bir mühitin inkişafına töhfə vermək;
- Ən az 5 yeni “Biznes Mələkləri” klubu / assosiasiyası və ya şəbəkəsi yaratmaq, o cümlədən təcrübəsi az olan 200 qadın sahibkarı biznes fəaliyyətinə hazırlamaq.

4.9. Sektoral Səriştəlilik Şuraları

Mahiyyəti: Təhsil sisteminin iqtisadi inkişafın və ekosistemin ehtiyaclarına uyğunlaşdırılması.

❖ Müsabiqənin məqsədi təhsil sistemini iqtisadi sistemin ehtiyaclarına uyğunlaşdırmaq və məktəblərdə, universitetlərdə, kurslarda və təlimlərdə qazanılan keyfiyyətlərin işəgötürənlərin həqiqi ehtiyaclarına cavab verməsi üçün müəyyən sahələrdə arzuolunan bacarıqları formalaşdırmaqdır.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək verilən kateqoriya: Sahibkarlar və Biznes qurumları

Dəstək miqdarı: 2,200,000 PLN-ə qədər (487523 Avro)

➤ Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı tələb olunmur.

Qrantı nəyə ayırmaq olar:

➤ Təlimlər və məsləhət xidmətləri daxil olmaqla təhsil fəaliyyətləri;
➤ Tədqiqat və təhlil fəaliyyətləri;
➤ Layihənin həyata keçirilməsi üçün zəruri olan əsas vəsaitlərin alınması;
➤ Lazımi infrastrukturun alınması həmçinin binaların, otaqların və iş yerlərinin uyğunlaşdırılması.

Qrant ayrılan subyektlər:

➤ Sahibkarlar;
➤ Sosial və iqtisadi tərəfdaşlar;
➤ Həmkarlar ittifaqları;
➤ Məşğulluq, insan resuslarının inkişafı üçün fəaliyyət göstərən təşkilatlar;
➤ İşəgötürənlərin təşkilatları.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.10. KOB-lar tərəfindən şəbəkə məhsullarının inkişaf etdirilməsinə dəstək

Mahiyyəti: Regional ağıllı ixtisaslaşma (RIS) sahəsinə daxil olan sektorlarda innovativ şəbəkə məhsullarının inkişafına qoyulan investisiyaların maliyyələşdirilməsi.

• Müsabiqənin məqsədi KOB-lar tərəfindən şəbəkə məhsullarının yaradılması, ortaq bir brend adı altında təklif olunan innovativ şəbəkə məhsullarının inkişafına qoyulan investisiyaların maliyyələşdirilməsidir.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək verilən kateqoriya: Kiçik və Orta Sahibkarlar və KOB konsorsiumları

- Ən azı 3 sahibkarlıq subyektinin iştirakı ilə formalaşmış konsorsium
- Ortaq şəkildə innovativ bir şəbəkə məhsulu ətrafında birləşmiş olmaq.

Dəstək miqdarı: 152,000,000 PLN-ə qədər (487523 Avro)

➤ Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı minimum 20% olmalıdır

Qrantı nəyə ayırmaq olar:

- Şəbəkə məhsullarının istehsalı zamanı əlaqəli infrastruktura qoyulan investisiyalar;
- Şəbəkə məhsulunun inkişafı və təşviqi üçün vahid standartların hazırlanması və tətbiqinə çəkilən xərclər.

+Şəbəkə Məhsulu:

Şəbəkə məhsulu bir birinə uyğun konsepsiyada fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri tərəfindən təklif edilən ümumi bir fərqləndirici xüsusiyyətə sahib olan, satışa hazır hala gətirilmiş məhsuludur.

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

4.11. Dizayn Audit dəstəyi

Mahiyyəti: Dizayn müsabiqəsinin məqsədi dizayn auditini maliyyələşdirmək və bununla şirkətdə innovasiyaların həyata keçirilməsi üçün dizayn strategiyasının hazırlanmasıdır.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək verilən kateqoriya: Mikro, Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri:

- Şərqi Polşa bölgəsində, yeni Lubelskie, Podlaskie, Podkarpackie, Świętokrzyskie və Warmińsko-Mazurskie rayonlarında bizneslə məşğul olmalıdırlar;

- Ən az bir maliyyə ilini (12 ay) geridə qoymuş sahibkarlıq subyektləri olmalıdırlar;

- Son maliyyə ilində ən azı 5 işçiyə sahib olmalıdırlar;

- Ərizə təqdim etməzdən əvvəlki 3 il müddətində ən azı bir maliyyə ilində 600,000.00 PLN-dən az olmayan gəlir əldə etmiş olmalıdırlar.

Dəstək miqdarı: 100.000 PLN-ə qədər (21374 Avro)

➤ Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı minimum 15% olmalıdır

Qrantı nəyə ayırmaq olar:

➤ Xarici məsləhətçilər tərəfindən göstərilən konsaltinq xidmətlərinin xərcləri üçün:

1. Dizayn auditinin aparılması
2. Dizayn strategiyasının hazırlanması.

• *Qeyd: Dizayn auditini şirkət tərəfindən istifadə olunan dizayn elementlərinin təhlilidir. Dizayn auditinin əsas məqsədi brendləşmə strategiyasının şirkətin bütün kanalları və satış nöqtələri arasında əsaslı olmasını təmin etməkdir. Brendləşmə dedikdə, əsasən vizual dizayn elementləri nəzərdə tutulur.*

4.12. KOB-ların beynəlmiləlləşdirilməsinə dəstək mexanizmi

Mahiyyəti: Şərqi Polşa bölgəsində fəaliyyət göstərən şirkətlərin məhsul və ya xidmətlərini xarici bazarlarda təqdim edilmə xərclərinin maliyyələşdirilməsi.

Dəstək növü: Qrant

Dəstək miqdarı: 800.000 PLN-ə qədər (171375 Avro)

➤ Layihənin həyata keçirilməsində sahibkarlıq subyektinin qatqısı minimum 15% olmalıdır

Dəstək verilən kateqoriya:

Mikro, Kiçik və Orta sahibkarlıq subyektləri

- Ən azı bir yeni xarici bazarda beynəlmiləşmə potensialına malik olan bir məhsula və ya xidmətə malik olmaq.

Qrantı nəyə ayırmaq olar:

- Yeni biznes modelinin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsinə hazırlıqla bağlı məsləhət xidmətləri;
- Reklam materialları, təlimlər, tərcümə xidmətləri daxil olmaqla yeni biznes modelinin həyata keçirilməsi ilə əlaqəli xidmətlər;
- Beynəlxalq yarmarkalarda, sərgilərdə və ya iqtisadi forumlarda iştirak xərcləri;

Mənbə: <https://en.parp.gov.pl/>

5. Yekun

Təhlil:

Polşa Respublikasında KOB subyektlərinin inkişafı üçün həyata keçirilən tədbirlər və fəaliyyətlər arayışda qeyd olunmuşdur. Qeyd etməkdə fayda vardır ki, eynilə Respublikamız kimi Polşa Respublikası da 1990-cı illərin əvvəllərinə qədər Sovet İttifaqı təsirində qalmış və azad bazar iqtisadiyyatının prinsiplərindən məhrum olmuşdur.

Sovet ittifaqının təsirindən çıxdıqdan sonra Polşa Respublikası intensiv inkişaf dövrünə qədəm qoymuş və iqtisadiyyatını inteqrasiya etməyi bacarmışdır. Polşa Respublikası Avropa İttifaqına üzv olmağın verdiyi üstünlüklərdən də faydalanaraq iqtisadi islahatları sürətlə həyata keçirmiş, KOB-ların inkişafını dəstəkləyən maliyyə qurumlarını formalaşdırmağı və beynəlxalq iqtisadiyyata yaxşı inteqrasiya olmağı bacarmışdır. Pandemiya dövrünün təsirlərini azaltmaq məqsədi ilə KOB-lara dəymiş zərərlərin azaldılması və iqtisadiyyatın yenidən canlandırması üçün bir sıra tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

Təkliflər:

Polşa Respublikasında araşdırılan KOB sahəsi üzrə ölkəmizdə tətbiq oluna biləcək təkliflər aşağıda qeyd olunmuşdur:

Polşa Respublikasının təcrübəsinə əsaslanaraq “Startup market” dəstək mexanizminin Respublikamızda tətbiqi imkanlarının araşdırılmasını və metodologiyasının hazırlanmasını məqsədəuyğun hesab edirik. Belə ki, global pandemiyanın təsiri ilə sürətlə rəqəmsallaşan dünyada sözügedən sahə üzrə yeni yaranmaqda olan startapların davamlı və dayanıqlı olması məqsədlə orta və iri sahibkarlıq subyektlərinin tərəfdaşlığa cəlb olunması bu startaplara öz müsbət töhfəsini verəcəkdir. Yeni təşəbbüskarların potensialını orta və iri müəssisələrin infrastrukturunu və təcrübəsi ilə birləşdirərək ekosistemin çeşidliyini artırmaq, o cümlədən rəqabət mühitini inkişaf etdirmək olar.

Bundan əlavə qonşu ölkələrdə və regionda potensial startapların ölkəyə cəlb olunması və fəaliyyətlərinin təmin edilməsi məqsədi ilə “Polşa mükafatı” dəstək mexanizminin prinsipləri əsasında mexanizmin və metodologiyanın hazırlanmasını məqsədəuyğun hesab edirik. Xarici ölkələrdən Respublikamıza cəlb ediləcək startapların irəliləyən mərhələlərdə istər ölkə ÜDM-inə müsbət təsiri, istərsə də zaman içərisində ölkəmizin cazibə mərkəzinə çevrilməsinə müsbət töhfələrini verəcəkdir.

6. Mənbə:

- <https://data.worldbank.org/>
- <https://www.statista.com/>
- <https://stat.gov.pl/>
- <https://atlas.cid.harvard.edu/rankings>
- <https://doingbusiness.org/en/>
- <https://www.mfa.gov.az/>
- <https://en.parp.gov.pl/>
- [European commission: 2019 SBA Fact Sheet](#)